

Pressmeddelande september 2026

Fritt för publikation

Sjundeå får unik kvinnostaty-

Modellen till Charlotta Lönnqvists staty färdigställs nu i lera

Konstnären **Ida Nurminen** skulpterar som bäst en lermodell av Charlotta Lönnqvists staty på uppdrag av Sjundby traditionsförening rf. Helhetsprojektet når en viktig milstolpe i slutet av oktober när bronsgjuteriet gör en gipsavgjutning av lermodellen. Den slutliga statyn av Charlotta Lönnqvist kommer att gjutas i brons utgående från modellen.

Arbetet med statyn har pågått i Sjundeå från projektstarten den 1. Maj 2026. Tidtabellen är delvis öppen och projektet kommer att framskrida stegvis vartefter som finansieringen säkras.

Företagarna i Sjundeå har ställt sig positivt till projektet och med hjälp av stora talkoinsatser, omfattande subventioner och direkta bidrag har projektet kunnat framskrida så att lermodellen nu färdigställs i ateljéutrymmet på Svidja gård. Ett massivt frivilligarbete pågår parallellt med det konstnärliga arbetet för att samla in medel för statyprojektet.

Viktiga enskilda bidragsgivare är Sparbanksstiftelsen i Sjundeå och Sjundeå kommun.

Kvinnostatyer över lag är relativt sällsynta. – Statyer och offentliga minnesmärken syftar till att lyfta fram händelser och personer som tillskrivs en central roll för den kollektiva identiteten, säger **Johanna Wassholm**, Fil. dr, docent vid Åbo Akademi. Statyer började resas i större omfattning i samband med nationsbygget på 1800-talet. Eftersom kvinnor under den här perioden i hög grad var utestängda från den manliga sfären var en följd att de blev svagt representerade bland statyerna.

I de västerländska demokratierna har resandet av monument i dag delvis lösgjorts från nationalstaten. Nya statyer tillkommer ändå hela tiden – ofta kommer initiativet från gräsrotsnivå, som i fallet med Charlotta Lönnqvists staty. Målet är att lyfta fram personer och handlingar som tidigare fått litet utrymme i den offentliga konsten.

En staty ger minnet av en person eller händelse synlighet i det offentliga rummet och därmed hålls minnet vid liv. Själva ordet monument, som är härlett från latinets monere, att minnas, syftar just på denna funktion, berättar Wassholm.

En samarbetsgrupp bestående av representanter för olika föreningar och sammanslutningar arrangerar nu en jazzkonsert på Fanjunkars för att samla medel till fortsättningen av statyprojektet. På fredag 11. september håller caféet på Fajunkars öppet från klockan 18 och jazzen kör igång klockan 18:30. Biljetter à 25 euro kan köpas vid dörren.

Projektet presenteras för allmänheten med öppet hus i ateljén på Svidja, adress Sution koetila raitti 1 i Sjundeå kyrkoby. Då har allmänheten möjlighet att se hur Charlotta Lönnqvists stay kommer att se ut. Ateljén håller öppet på lördag 19. september klockan 11-15. Då har alla

möjlighet att träffa konstnären och man kan bekanta sig med verket i verklig storlek och kan diskutera projektet.

Sjundby traditionsförening vill hedra minnet av Charlotta Lönnqvist med en skulptur vid Fanjunkars invid huvudinfarten till Sjundeå centrum. Föreningen hoppas att statyn ska bli ett landmärke för Sjundeå. Tillsammans med Sjundeå kommun har föreningen valt en plats för statyn intill Fanjunkars.

Målet är att verket skall vara rest och monterat på plats för att kunna avtäckas på Charlotta dagen den 12 maj 2028.

Bakgrund:

Charlotta Lönnqvist var en av 1800-talets tuffaste företagskvinnor i Finland. I dag är hon känd mest som torparen som var mecenat för författaren Aleksis Kivi. I sju år, 1864-1871, inhyste Charlotta Lönnqvist författaren i sitt hem på Fanjunkars i Sjundeå. Det var här han skrev sitt mest kända verk ***Sju bröder*** som är en av de första romaner som har skrivits på finska i Finland.

Sjundby traditionsförening har sedan föreningen grundades 2013 arbetat med att ta fram historier om olika personligheter som hör ihop med Sjundby gård och en viktig sådan person är Charlotta Lönnqvist. Charlotta Lönnqvist deltog som barn i sällskapslivet på Sjundby gård med familjen Adlercreutz' fyra söner och sju döttrar. Under den här tiden var lagmannen Carl Henrik Adlercreutz (d. 1832) ägare på Sjundby.

Charlotta Lönnqvists familj var torpare under Sjundby gård och Charlotta Lönnqvist förblev torpare i hela sitt liv. Vid fadern Jonas Lönnqvists död år 1850 tog Charlotta Lönnqvist över torpet Fanjunkars. Fram till 1864 var en ogift kvinna omyndig i storfurstendömet Finland. På tinget i Sjundeå 1864 konstateras att Charlotta Lönnqvist inte längre behövde någon manlig förmyndare, eftersom lagen nu hade ändrats. Hon var då en 49-årig företagarkvinna. Bland annat brudkistor, bröllop, dop, begravningar och namnsdagskalas var Charlotta Lönnqvists specialiteter. Charlotta Lönnqvist hade oftast en eller två pigor som lärlingar på Fanjunkars men också flickor från välbärgade familjer inackorderades och utbildades hos henne. Hon hade flickor i hushållslära, både barn och åldringar som inneboende och åtminstone två fosterdöttrar. Charlotta Lönnqvist ställde också upp på välgörenhetsevenemang som buffévärdinna. Charlotta Lönnqvist är känd i Sjundeå för att hon aktivt jagade varg med varggrop och för att hon stickade strumpor åt ankorna som sattes som levande beten på en stolpe i varggropen.

Konstnären Lida Nurminen konstaterar i idén till statyn över Charlotta Lönnqvist:

”I detta minnesmärke vill jag hålla Charlotta på besökarens ögonnivå och låta henne sitta ner (välförtjänt). Under sitt långa liv hann hon jaga vargar, hjälpa människor, ta hand om Fanjunkars gård och förtjäna sitt uppehälle och vara mecenat, nu är det hennes tur att få sitta ner och bli tagen om hand.”

Tilläggsuppgifter fås av:

Ingrid Svanfeldt, ordförande för Sjundby traditionsförening, www.sjundby.fi

ingrid.svanfeldt@svanfield.fi tfn.040-5872797

Maria Lindén, projektansvarig för Charlotta Lönnqvists statyprojekt, www.charlottalonnqvist.fi

marialindenfi@hotmail.com tfn 040 8229187

Iida Nurminen, Konstnär, Scenograf tfn 050 5441879, iida@ekeberga.net

Bild: Lermodellen av Charlotta Lönnqvists staty färdigställs under hösten 2026 och kan ses i ateljén på Svidja den 19.9. På bilden är statyn täckt för att leran inte ska torka.

Bildkälla: Charlotta Lönnqvists statyprojekt